

О.А. Швагер

асистент
ДВНЗ "Українська академія банківської справи
Національного Банку України"

**ЩОДО ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ
НЕПОДАТКОВИХ МАЙНОВИХ ДОХОДІВ
ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ**

Питання детального правового регулювання неподаткових майнових доходів Державного бюджету України останнім часом набуває все більшої гостроти, оскільки вони можуть стати другим після податкових платежів ресурсом наповнення бюджету України.

В сучасній юридичній літературі недостатньо приділено уваги питанню класифікації та порядку надходження таких платежів до Державного бюджету України.

Бюджетний кодекс України визначає доходи бюджету як податкові, неподаткові та інші надходження на безповоротній основі, справляння яких передбачено законодавством України (включаючи трансферти, плату за надання адміністративних послуг, власні надходження бюджетних установ) [ст. 1,1].

Неподатковими надходженнями визнаються: 1) доходи від власності та підприємницької діяльності; 2) адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційного та побічного продажу; 3) надходження від штрафів та фінансових санкцій; 4) інші неподаткові надходження [ст. 9, 1].

Основну частину неподаткових доходів Державного бюджету України складають доходи від використання майна. Проте, слід звернути увагу на те, що відсутня детальна правова регламентація класифікації таких доходів та порядку їх надходження до бюджету, а також визначення органів та їх повноважень щодо перевірок повноти збору неподаткових платежів з використання майна, що не дозволяє розширити спектр заходів, направлених на залучення додаткових надходжень до бюджету.

Якщо, як приклад неподаткових майнових доходів взяти дивіденди, нараховані на акції господарських товариств, які є у державній власності, то слід зазначити наступне.

Підприємства будь-яких організаційних форм та видів, банки, у статутному фонді яких є частка державного майна, сплачують із суми прибутку, що залишився після внесення податків і зборів до бюджету, дивіденди, або інші відрахування від прибутку на частку державного майна, переданого у їхні статутні фонди, до державного або місцевих бюджетів України, залежно від виду власності на майно. Сума дивідендів, що підлягає перерахуванню до державного бюджету, залежить від маси дивіденду та частки державного майна у статутному фонді підприємства.

Однак можливості цього джерела використовуються недостатньо.

Окрім цього, у перспективі питома вага дивідендів у доходах бюджету може скорочуватися у зв'язку із зменшенням частки держави у статутних фондах суб'єктів господарювання, що негативно відобразатиметься на динаміці обсягів доходів від власності та підприємницької діяльності.

Проте слід зазначити, що недосконалість податкової системи, велика кількість часто безпідставно наданих податкових, митних та інших пільг можуть суттєво зменшити потенціал держави у вирішенні багатьох соціально - економічних проблем, оскільки з податковою системою та податковою політикою пов'язані інтереси не лише суспільства та держави в цілому, але і всіх громадян, підприємств ті інших господарюючих суб'єктів.

Тому, враховуючи всі ці обставини не можна зменшувати ролі неподаткових майнових доходів у формуванні бюджетного потенціалу держави, оскільки вони суттєво можуть вплинути на різні аспекти життя суспільства.

Оскільки основою економічної безпеки будь - якої країни є дотримання балансу між суспільними та державними інтересами, та беручи до уваги все вище викладене, а також те, що зовнішнім вираженням бюджетних правовідносин є нормативно - правовий акт, який регулює правовід-

носини неподаткових надходжень - Бюджетний кодекс України, слід звернути увагу законодавця на деталізацію положень, що стосуються визначення, класифікації та порядку адміністрування неподаткових майнових доходів Державного бюджету України.

Список використаної літератури

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, N 50-51, ст.572 - Режим доступу: <http://zakonl.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.